

Kaderhuisarts Carola Berenpas: *'Kernvraag voor het Cirkelteam: Waar zit de eigen kracht? Hoe kunnen we die versterken, zodat de weg die gegaan moet worden, dragelijker is?'*

Carola Berenpas-Spruit is kaderhuisarts met een specialisatie palliatieve zorg.

Carola: 'Je hebt curatieve zorg, dan probeer je klachten te voorkomen of de ziekte te genezen. Daarnaast is er palliatieve zorg. Dan richt je je op de verbetering van de kwaliteit van het leven van patiënten die ongeneeslijk ziek zijn. Je probeert de pijn, de angst, de onzekerheid te verminderen.' Ook het ondersteunen van andere zorgverleners op dit terrein, behoort tot de taak van de arts die de kaderopleiding palliatieve zorg heeft gedaan. Dit kan in een adviserende rol, door voorlichting te geven, of door cursussen te organiseren.

Ondersteunend

'Nadat ik mijn specialisatie afgerond had, vroeg ik aan Mirjam Bijlenga van De Mantelmeeuw of ik iets voor hen kon betekenen. Mirjam was direct enthousiast, zij bleek al langer bezig te zijn met het opstarten van een Cirkelteam. Het doel van het Cirkelteam is: het goed begeleiden van mensen die uitbehandeld zijn en ze tot aan het eind in staat te stellen hun eigen keuzes te maken.

Deze ondersteuning kan al in een vroeg stadium in gang gezet worden.'

Zodra met de patiënt besproken is dat de palliatieve fase is ingegaan, kan de behandelend huisarts of de wijkverpleeg-

kundige namens de patiënt het Cirkelteam inschakelen, als extra ondersteuning van patiënt/familie en de directe hulpverleners.

Vier domeinen van zorg

'In feite komen alle vier de domeinen van palliatieve zorg in het Cirkelteam bij elkaar', benadrukt Carola. 'Lichamelijk, psychisch, sociaal en zingevingsvragen. Het team bestaat uit een verpleegkundig specialist oncologie uit het Zuwe Hofpoort, een verpleegkundig specialist palliatieve zorg uit Careyn Weddesteyn, een wijkverpleegkundige, de coördinator van De Mantelmeeuw en ikzelf.

Met elkaar hebben we veel kennis, praktijkervaring en een ruim netwerk. We kunnen er andere deskundigen bij halen of we schakelen vrijwilligers in. Het hangt helemaal af van wat de patiënt of diens familie nodig denkt te hebben.'

Eigen kracht

'Mijn eerste vraag is altijd: Waar zit de eigen kracht? Hoe kunnen we die versterken, zodat de weg die gegaan moet worden, dragelijker is. En dat versterken kan soms ook betekenen dat er praktische hulp ingeschakeld moet worden, zoals in het voorbeeld dat onlangs in de Woerdense Courant stond.

Een man die nog zo graag het nieuwe huis

van zijn dochter wilde helpen verbouwen en hulp kreeg van de Stichting Present. De eigen huisarts is de behandelaar, en de patiënt heeft de regie. Wij helpen vanuit het Cirkelteam bij het zoeken naar oplossingen bij alle vragen die er kunnen zijn. Ik kom dus niet aan het bed van de patiënt. Het team geeft alleen advies. Het Cirkelteam is een samenwerking tussen eerstelijnszorg (huisarts/wijkverpleging), tweedelijnszorg (ziekenhuis) en informele zorg (vrijwilligers). Op dit moment is de zorgverzekering daar nog niet op ingespeeld qua financiën.'

Sponsors

'Het is aan de inzet van Mirjam Bijlenga te danken dat wij nu een jaar lang ons werk als Cirkelteam kunnen doen. Zij vond de sponsors die dit voor ons mogelijk maken. En we hopen, dat als blijkt dat het Cirkelteam een waardevolle aanvulling op de zorg is, de verzekeraars ook over de

Collectanten gezocht!

Voor de jaarlijkse collecte in de laatste week van augustus is De Mantelmeeuw dringend op zoek naar collectanten.

Heeft u een paar uurtjes over en wilt u een keer collecteren? Stuur een mailtje naar info@demantelmeeuw.nl.

U helpt er ons hospice en de vrijwillige thuiszorg enorm mee!

brug komen voor de structurele financiering. Hoewel De Mantelmeeuw bij ons werk betrokken is, vormt het Cirkelteam geen onderdeel hiervan. Wij zijn een zelfstandig opererend team, ondersteunend naar alle betrokkenen rondom een palliatieve patiënt.'

Team Midden Nederland

Artsen en verpleegkundigen kunnen 24 uur per dag, zeven dagen per week

telefonisch contact opnemen met het Palliatief Team Midden Nederland (PTMN) voor advies op afstand. Carola Berenpas is eveneens lid van dit palliatief team. De Cirkelteams, die nu voorzichtig in opkomst zijn in Nederland, staan dicht bij de eigenlijke situatie. Carola: 'De lijnen tussen het team en de patiënt, diens familie en de directe hulpverleners zijn hier korter. Eens in de twee weken komen we op dinsdag bij elkaar. En ofschoon we

nog maar net gestart zijn, hebben we nu al aanvragen. In principe werken we binnen de gemeente Woerden, dus Kamerik, Zegveld en Harmelen vallen daar ook onder. De huisartsen uit deze regio zijn op de hoogte van ons werk en wij hopen dat ze ons vaak inschakelen.'

Tekst en foto: Aagt de Ruijter de Wildt

De groene vingers van Cees Peek

Het eerste dat opvalt bij het hospice aan de Meeuwenlaan is de mooi aangelegde en verzorgde tuin, zowel voor, opzij, als achter. Het zijn de groene vingers van Cees Peek, die al zestien jaar deze tuin vertroetelen.

'Ik woon op de Utrechtsestraatweg in Woerden', vertelt Cees, 'en op een dag stond Angela bij mij op de stoep om te collecteren voor De Mantelmeeuw. Ik zag die collectebus en schudde mijn hoofd. Nee, zei ik, ik geef niets. Ik kom de tuin bij jullie doen.' Wat Cees aantrof aan de Meeuwenlaan was een zwaar verwaarloosd geheel. 'Je

kon hier geen auto parkeren', vertelt Cees terwijl hij op de twee keurig geknotte esdoorns wijst bij de vuilcontainers. 'En deze heg groeide meer dan een meter over de oprit heen.' Zijn handen glijden langs de volle groene bladeren van de klimop. 'Een hederader hoeft eigenlijk maar één of twee keer per jaar te snoeien om hem in bedwang te houden.'

Goed aangelegd

In de basis was de tuin goed aangelegd. Cees heeft er alleen in de loop der jaren zijn eigen stempel op gedrukt. Zo werd, samen met een aannemer, het waterpartijtje ('Geef rust') naast het tuinhuis aangelegd en bedacht Peek de klimopbogen die de verbinding tussen huis en tuinhuis maken. Het intieme vergaderhoekje tegen de garage is zijn jongste ontwerp. 'Nadat mijn schoonvader hier was overleden, heeft zijn familie de *Ginkgo biloba* (Japanse tempelboom) geschonken en de beukenhagen die er voor staan. Sinds ik hier de tuin verzorg, mag ik op de kwekerij van Berry Jongerius in Harmelen planten uitzoeken. Al vijftien jaar bloeien zijn violen in de bakken.'

Cees Peek-boom

De grootste trots van Peek is de rode purperen beuk die tussen de garage en het fietsenhok groeit. 'Dit is de *Fagus sylvatica purpurea*', somt Cees in één adem op, 'die krijgt straks prachtig purperen bladeren. Je ziet ze nog maar zelden.'

De boom heeft als bijnaam de Cees Peek-boom, want het was een cadeau van voormalig voorzitter Ruijten, omdat Peek genomineerd was als 'Vrijwilliger van het jaar', een landelijke verkiezing.

'Ik mocht hem zelf uitkiezen.' Cees' hand glijdt langs de stam. 'Is hij niet vreselijk mooi? En hij blijft zo slank, kan nog veel hoger worden.'

Bomen grootste passie

Bij elke plant, struik of boom komt een verhaal. 'Ik ben in Harmelen opgegroeid, tussen de tuinders en de fruittelers. Op mijn zevende liep ik als jongste hulpje rond op het bedrijf van de buurman om de gesnoeide takken op te rapen. En nog zijn

bomen mijn grootste passie. Tot aan mijn pensioen heb ik buiten gewerkt. Als het mooi weer is benijden de mensen mij vaak. 'Lekker hè, zo buiten?' roepen ze me toe. Maar als ik in de vrieskou of de regen moet werken, voelt het wel een beetje anders. Maar dat is nooit voor lang.'

Cees stapt weer op zijn fiets, met in de grote tassen zijn trouwe maten: de Felco-snoeischaar en de opvouwbare Felco-handzaag. 'Ik heb ook altijd touw bij me', grinnikt hij nog, voordat hij de oprit van De Mantelmeeuw afrijdt. 'Maandag om acht uur ben ik weer hier.'

Pluk de dag op 3 juli!

Genieten van een heerlijke picknick in het gras? Op zondag 3 juli organiseert De Mantelmeeuw onder het motto Pluk de dag een 'benefiet-picknick' in het gras van Landgoed Bredius. Lekker lui onder een boom, met een mand vol heerlijks onder handbereik, kunt u die dag het leven van z'n zonnestigste kant beleven. Er zijn lekkere hapjes en er is sfeervolle muziek. Door mee te doen met de Mantelmeeuw-picknick ondersteunt u het werk in het hospice en de thuiszorg. Dus 'save the date' en duim voor mooi weer: zondag 3 juli 2016 picknicken in het park! Voor meer informatie en aanmelding: info@demantelmeeuw.nl.

Overgang naar Zorgverzekeringswet: gaat dat goed bij De Mantelmeeuw?

In de media werd de afgelopen tijd aandacht besteed aan de financiële nood die de overgang naar de Zorgverzekeringswet veroorzaakt bij een aantal hospices. Vooral bij hospices met een verpleegkundige afdeling en een grotere eigen staf (eigen arts, 24-uurs verpleegkundige zorg, eigen psycho-sociaal medewerker of andere hulpverleners) zijn de zorgen groot. Hoe staat het er voor bij De Mantelmeeuw?

Geen reden tot zorg

'Hoewel we elk jaar ons best moeten doen om financieel rond te komen, is er bij ons geen reden tot zorg', zegt Mantelmeeuw-directeur Mirjam Bijlenga. 'Hospices met een grote eigen staf worden door de zorgverzekeraar betaald per bezet bed per dag. Op dat budget is nu ook nog gekort. De vaste kosten van die hospices gaan echter gewoon door, ongeacht de bezetting of een lagere zorgbehoefte van hospicebewoners. Bij ons ligt het iets anders. Behalve het coördinatieteam hebben wij zelf geen vaste personele kosten. Overige betaalde zorg wordt bij ons 'op maat' geregeld. We hebben niet standaard heel veel in huis, maar we regelen de zorg die nodig is, zelfs als er maar één bed bezet is. Daardoor kunnen we juist weer heel veel bieden. Bij ons wordt de wijkverpleging, huisartsenzorg en eventueel ook de psychologische zorg geleverd volgens de indicaties. Daarbij wordt gekeken wie hoeveel en welke zorg nodig heeft. Die zorg wordt sinds 2015 rechtstreeks aan de zorgverleners vergoed vanuit de Zorgverzekeringswet. Doordat deze geldstroom niet via ons loopt, hebben we ook geen last van kortingen op budgetten en andere zaken waar in het nieuws over is gesproken. De thuiszorgorganisaties hebben daar wel last van. Dat zou kunnen betekenen dat ze daardoor minder zorg kunnen leveren aan hospices. Ook daarvan is bij ons gelukkig geen sprake. Thuiszorgorganisatie De Vierstroom heeft met ons een samenwerkingsovereenkomst. Zij zorgen ervoor dat alle zorg die nodig is, ook echt geleverd wordt.'

Subsidieregeling VWS moet beter

De subsidieregeling van het Ministerie van VWS is nog wel een punt van aandacht. De hospices met een grotere eigen staf maken gebruik van die subsidieregeling voor hun vrijwilligerscoördinator en hun huisvestingskosten. 'Maar ook dat werkt anders bij ons', zegt Bijlenga. 'Die subsidieregeling gebruiken wij ook. Alleen is voor ons soort hospice de vergoeding iets hoger omdat onze vrijwilligers meer taken hebben onder verantwoordelijkheid van de coördinator. Daarnaast heeft onze vrijwilligerscoördinator ook zelf meer taken, bijvoorbeeld rond een intake. Binnen de hospices met eigen verpleging komen veel van die taken (en uren) juist weer bij de verpleging terecht. Wat ik nu noem geldt alleen voor het hospice; voor de thuiszorg krijgen we een ander bedrag.'

'De huidige subsidieregeling voorziet echter lang niet in alle kosten. We hebben er in Den Haag dan ook op aangedrongen dat deze regeling beter mee moet bewegen met de vele aanvragen die we tegenwoordig hebben, voor zowel zorg thuis als in het hospice. De staatssecretaris onderkende dit en gaat ernaar kijken. We kregen een voorzichtige belofte dat de regeling mee gaat groeien.'

Uiterste best doen

Alles op een rij zettend concludeert Bijlenga dat De Mantelmeeuw momenteel geen financiële problemen heeft die samenhangen met de wijkverpleegkundige zorg en de overgang naar de Zorgverzekeringswet. 'Maar we zijn er natuurlijk nooit. We zullen elk jaar opnieuw ons uiterste best moeten doen om alle kosten te dekken. Maar gelukkig is er voorsnog geen reden tot zorgen.'

Tien goede redenen om over de dood te praten

'Over de dood praten' is een breed begrip. Het kan gaan over je uitvaart of je visie op het leven-na-de-dood, het kan gaan over palliatieve zorgverlening of over afscheid nemen, het kan gaan over eerder verlies of over je eigen sterfelijkheid.

Veel mensen in de palliatieve zorg zijn ervan overtuigd dat het niet uitmaakt wát er precies gezegd wordt, áls er maar over 'iets' rondom de dood gesproken wordt. Ieder fragmentje informatie dat gedeeld wordt, maakt het weer een beetje makkelijker om een volgend gesprek aan te gaan over een aspect van dat brede thema 'dood'. Om daarbij te helpen zijn 'tien goede redenen om over de dood te praten' op een rijtje gezet. Zoals: praten over de dood zorgt voor verbinding, het leven krijgt meer betekenis en 'praten over' vermindert de angst. Alle redenen lezen en vooral: wéten waarom? Kijk op de site van www.agora.nl.

Fietsen voor De Mantelmeeuw op zaterdag 11 juni

Ook dit jaar kan er weer met de Rabo gefietst worden voor De Mantelmeeuw. Op zaterdag 11 juni organiseert de Rabobank Rijn en Veenstroom een fietsdag voor verschillende goede doelen. De Mantelmeeuw is één van die goede doelen. Er zijn verschillende tochten, en de Rabo stort voor elke uitgereden route namens u geld op rekening van De Mantelmeeuw: 5 euro voor de route van 12 km, 10 euro voor 30 km en 25 euro voor 100 km. Wie mee wil doen kan starten vanaf een van de Rabo-kantoren in de regio. Kijk voor meer informatie op de site van de Rabobank Rijn en Veenstroom bij 'Rabo Fietstocht'.

Kleinkind

Tekst: Trudy Ten Have

Het is een emotionele middag. In een van de kamers wordt de verjaardag van Jolande gevierd. Tijdens het snijden van de taart zegt haar dochter dat ze een dubbel gevoel heeft, omdat het moeders laatste verjaardag is. Ze is helemaal niet in de stemming. Toch gaan ze taart eten. Om het leven van haar moeder te vieren. Jan, haar zontje, komt de keuken ingehuppeld: 'Oh, lekkere taart mama, er hangen hele mooie slingers bij oma, gaan we zo ook zingen? En mag ik dan mijn cadeautje geven?' 'Ja lieverd, dat is goed. Wil jij Trudy vertellen wat je voor oma hebt gemaakt?' Jan vertelt dat hij een tekening heeft gemaakt met oma in bed. 'Want ze ligt al heel lang in bed, maar binnenkort gaat ze in een kist liggen want dan is ze dood. Maar vandaag nog niet, want ze is jarig en dan gaan we 'Lang zal ze leven' zingen', zegt hij. Ik zie hem denken. 'Heee, maar mama, eigenlijk is dat gek, want oma leeft toch niet meer lang? Dan wil ik een ander liedje zingen!' 'Dat is goed, jongen, een ander liedje zal oma ook heel mooi vinden', zegt zijn moeder.

Op een andere kamer ligt een man van ongeveer zestig jaar oud; hij is er slecht aan toe. Zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen zijn bij hem. De kamer is vol. Het is er warm en stil. Ik breng een kan met fris water; er is limonade voor de kleintjes. De vrouw staat naast het bed en aait hem over zijn hoofd terwijl ze zachtjes zegt: 'Ga maar, Frans, ga maar.'

Later komen de kinderen en kleinkinderen de huiskamer in: even bewegen, even praten met elkaar. Een van de kleintjes, Tim, vraagt honderduit aan zijn moeder. 'Mama, wat gebeurt er met opa? Waarom moet oma huilen? En waarom moet jij ook huilen? Komt het omdat opa pijn heeft?'

'Ja Tim,' zegt zijn moeder, 'opa is heel erg ziek en opa kan niet meer beter worden.' Ze kijkt me aan.

Ik denk aan het boek van Derk Das* en ik vraag aan Tim of ik hem zal voorlezen. Daar heeft hij wel oren naar. We gaan samen op de bank zitten. Als hij de plaatjes ziet,

nestelt hij zich tegen me aan. Ik begin te lezen en al gauw verdwijnt zijn duim in zijn mond; zijn blonde koppie legt hij tegen mijn arm.

'Derk Das droomde dat hij hard liep...', lees ik. 'Zijn wandelstok had hij niet meer nodig. Hij holde door de lange, lange tunnel. Hij viel en buitelde over de kop, maar het deed geen pijn. Hij zweefde heel vrij en licht, alsof hij uit zijn lijf was gevallen...'

Ik voel dat Tim licht met zijn hoofd knikt, hij bekijkt het plaatje nog eens goed en dan slaat hij snel de bladzijde om, benieuwd naar wat er komt. Als ik opkijk, merk ik dat Tim niet de enige is die geboeid luistert naar het verhaal van Derk Das. Ik zie vier jonge volwassenen die zich realiseren dat hun Derk Das heel binnenkort ook uit zijn lijf zal vallen. De moeder van Tim knippert met haar ogen, glimlacht naar me en steekt bijna onzichtbaar haar duim naar me op.

* 'Derk Das blijft altijd bij ons' van Susan Varley

Column ook verschenen in 'Laatste zwaai' van Trudy ten Have (€ 12,95 bij Libris Woerden, TIP en De Mantelmeeuw)

Stichting De Mantelmeeuw

Kantoor: 0348-423784

Voor zorgaanvragen kunt u bellen met 06-21244402 of 06-21245931

Voor meer informatie:
www.demantelmeeuw.nl
De stichting heeft een ANBI status

Vereniging Vrienden van De Mantelmeeuw

Secretariaat:
Meeuwenlaan 14
3443BC Woerden

KvK nummer: KvK Utrecht 41265227

Lidmaatschap
Voor €20 per jaar kunt u lid worden van de Vereniging Vrienden van De Mantelmeeuw.

Informatie: kantoor Stichting De Mantelmeeuw.
T. 0348 4237 84 of 06-547 07 051
www.vriendenmantelmeeuw.nl

Bankrekening (IBAN): NL23 RABO 0338 3001 39
t.n.v. Vereniging Vrienden van De Mantelmeeuw

Colofon

De Nieuwsbrief is het contactblad voor de Vrienden van De Mantelmeeuw en verschijnt driemaal per jaar. Oplage: 1350

Redactie:
Adriëne Lansbergen
Janine Peek
Aagt de Ruijter de Wildt

Mailadres redactie: info@demantelmeeuw.nl

Drukwerk: Selection Print en Mail
Vormgeving: Joni Israeli

Activiteiten

Zaterdag 7 mei, 10.00-12.00 uur:

Open ochtend Mantelmeeuw

Woensdag 18 mei, 20.00 uur:

Ledenvergadering Vrienden van de Mantelmeeuw

Zaterdag 28 mei:

kraam Mantelmeeuw op Welzijnsmarkt Kerkplein

Zaterdag 4 juni, 10.00-12.00 uur:

Open ochtend Mantelmeeuw

Zaterdag 2 juli, 10.00-12.00 uur:

Open ochtend Mantelmeeuw

Zondag 3 juli: Picknick 'Pluk de dag!'

Zaterdag 6 augustus 10.00-12.00 uur:

Open ochtend Mantelmeeuw

22-27 augustus: Collecte, waarvoor

dringend collectanten worden gezocht!

Contributie automatisch afgeschreven

Begin juni – dit jaar op 9 juni 2016 – wordt bij de donateurs die hiervoor toestemming hebben gegeven, de afgesproken jaarlijkse bijdrage van hun rekening geïncasseerd.

- U kunt de afschrijving herkennen aan het incassant-ID van Vereniging De Mantelmeeuw: NLo7ZZZ301481150000
- Daarnaast bevat deze afschrijving als kenmerk uw lidnummer. Dit nummer staat ook op het etiket van de Nieuwsbrief. Krijgt u de Nieuwsbrief per e-mail, dan wordt uw lidnummer eveneens per e-mail doorgegeven. Bij vragen of opmerkingen over deze automatische afschrijving kunt u contact opnemen met het secretariaat van de Vereniging, telefoon 0348-423784.

vereniging vrienden van
De Mantelmeeuw